

Sókratés versus sofisté

Antropologický obrat antické filosofie 5. – 4. st. přnl.

-Filosofie snesena z nebe na zem:

Rozlišení NOMÓ (zákon lidský), THESEÍ (konvence), FYSEÍ (příroda)

1. Sofisté, gnoseologický a etický relativismus

a)Původně sofista znamená mudrc, později nadávka

Př. Platón rozlišuje filosofos (milovník moudrosti) versus filodoxos (milovník mínění)-zde zařazení sofisté.

b)Učí za plat: MYSLET, MLUVIT, JEDNAT

NE: ZJISTIT PRAVDU.....ANO: DOSTAT ZA PRAVDU

c)Prótágorás

-gnoseologický relativismus (mírou všech věcí je člověk)

-etický relativismus (součást theseí)

-cíl: NE teorie, ANO praxe (užitečnost)

-sofismata

-potřeba dohody

d)Gorgiás

-Gnoseologie: Nic není. Je-li, nelze to poznat. Lze-li to i poznat, nelze to sdělit.

-NENÍ TO: Nihilismus, Agnosticismus, Skepticismus

-ANO: Neplatí to, co tvrdili filosofové předtím

2. Sókratés, největší protivník a kritik sofistů: etický universalismus (469-399 přnl.)

-Žák Anaxagorův, manžel Xantipy (viz F. Nietzsche)

-Co o něm víme?...

Dialogy s občany,

Morální výzva: Jediný člověk, který měl smysl života, pro nějž stálo zato zemřít.

-Rodiče

-Dialog s občany...Věštírna delfská

-Filosofie nebo filosofování (ne spisy)

-Hledání pravdy v dialogu....Dovést člověka, aby se choval jako člověk (praxe)

-Poznání NE božského, ANO poznat sebe sama

-Cíl života: **Blaženost, cesta k ní je ctnost**

CTNOSTNÝ JE TEN, KDO PLNÍ SVOU ÚLOHU-ÚČEL (i nůž?)

Pozn.: Aristotelés - údělem člověka je myšlení..člověk má pěstovat filosofii a tím dosáhnout moudrosti.....CTNOSTI SE LZE NAUČIT (EV: skrze výuku a studium filosofie?)

SÓKRATOVSKÝ DIALOG

A)**Destruktivní část.....**Cíl: Víím, že nic nevím

B)**Konstruktivní část....**

-klade otázky

-pomocí Daimonion ponoření do „říše morálních pojmů“...Uchopení a Definice morálního pojmu

-**ETICKÝ INTELEKTUALISMUS**: získání sledované vlastnosti (např. spravedlnosti-vždy již budu jednat zásadně spravedlivě).